

Mijn ervaring als LEIF-arts

**Ik ben ervan overtuigd dat niemand zich ooit het leven heeft
benomen terwijl hij het nog de moeite waard vond.**

**David Hume
Over zelfdoding
1755**

Zelfbeschikkingsrecht

Waarde, eigenwaarde, zin

Recht om moment of tijdstip van sterven zelf te bepalen
Recht om dat stervensproces op een waardige en humane wijze
gestalte te geven

Keuzes bij het levenseinde wettelijk sinds 2002

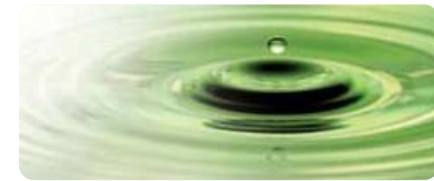
- **Wet op de patiëntenrechten** (wijziging 2024)
 - regie mee in handen van patient
 - zelfbeschikkingsrecht centraal
- **Wet op de palliatieve zorg**
 - België enige land met zulke wet
 - palliatieve zorg <-> terminale zorg (2016)
- **De euthanasiewet**
 - bijzondere wet
 - Indien arts deze wet volgt pleegt hij/zij geen misdrijf indien hij een leven beëindigt

De wet op de patiëntenrechten

- Kwalitatieve en continue zorg
 - Vrije keuze van de zorgverstrekker
 - Recht op informatie
 - **Recht op toestemming en weigering**
 - Patiëntendossier
 - Recht op bescherming persoonlijke levenssfeer
 - Recht op klachtenbemiddeling
 - Recht op vertegenwoordiging
- patiënt kan het voorafgaand zorgplan mee bepalen
- **ook je levenseinde kan je plannen en wettelijk verankeren (= negatieve wilsverklaring)**

Wat is euthanasie?

- Het opzettelijk beëindigen van een leven
- Door een derde persoon (=arts)
- Op verzoek van de patiënt

Wie kan om euthanasie vragen?

- Meerderjarig
- Handelingsbekwaam, bewust en **wilsbekwaam** op het ogenblik van de vraag
- Vraag = vrijwillig, weloverwogen, duurzaam
- schriftelijke vraag(datum, handtekening)

- ongeneeslijke en uitzichtloze aandoening
- de aandoening moet een medische oorzaak hebben of het gevolg zijn van een ongeval
- heeft een ondraaglijk lichamelijk en/of geestelijk lijden tot gevolg

Wilsbekwaamheid?

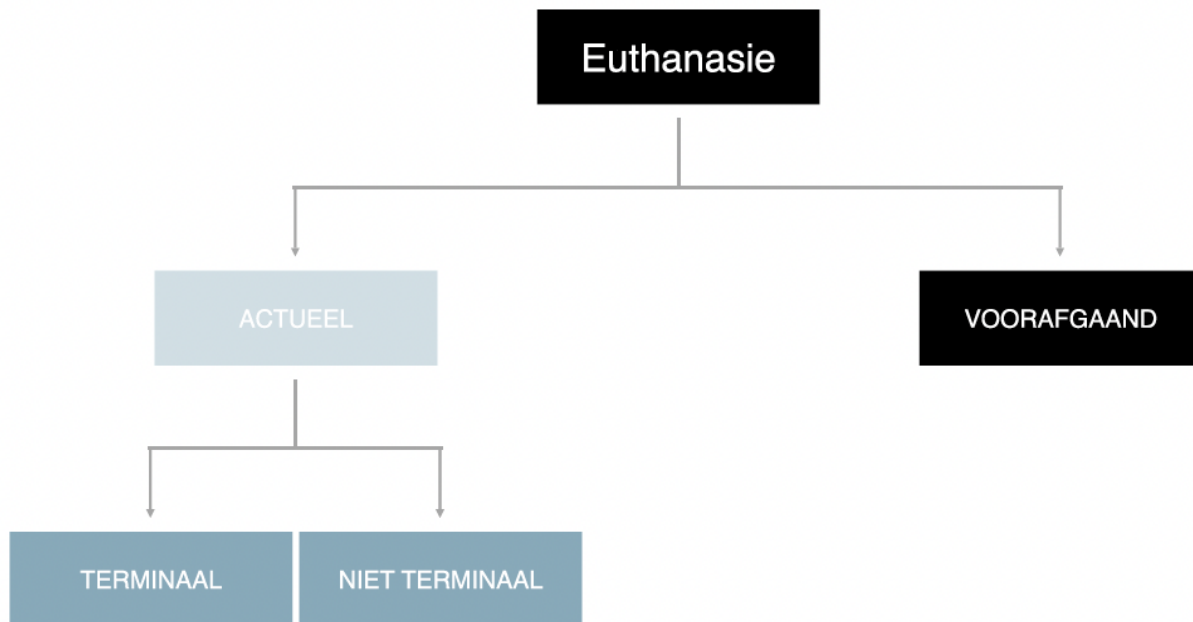
- het vermogen van een persoon om zelfstandig beslissingen te nemen en de gevolgen van die beslissingen te overzien.
- Iemand is wilsbekwaam als hij de informatie over een beslissing kan begrijpen, afwegen en hierbij logisch kan redeneren om een keuze te maken

Drie mogelijke situaties

WET EUTHANASIE 2002

Drie mogelijke situaties

1. Actueel verzoek (**wilsbekwame** patient)

a. Terminaal

- 1 onafhankelijk advies
- Geen wachttijd

b. Niet terminaal

- advies 1 onafhankelijk arts + 1 'specialist in de aandoening'
- Min 1 maand tussen schriftelijk verzoek en uitvoering

2. Op basis van vooorgaande **wilsverklaring** euthanasie (**wilsonbekwame** patient)

- uitsluitend bij onomkeerbare coma!

Euthanasie

Belgie 2024

Aantal overlijdens

112029

Aantal euthanasieën

3979*

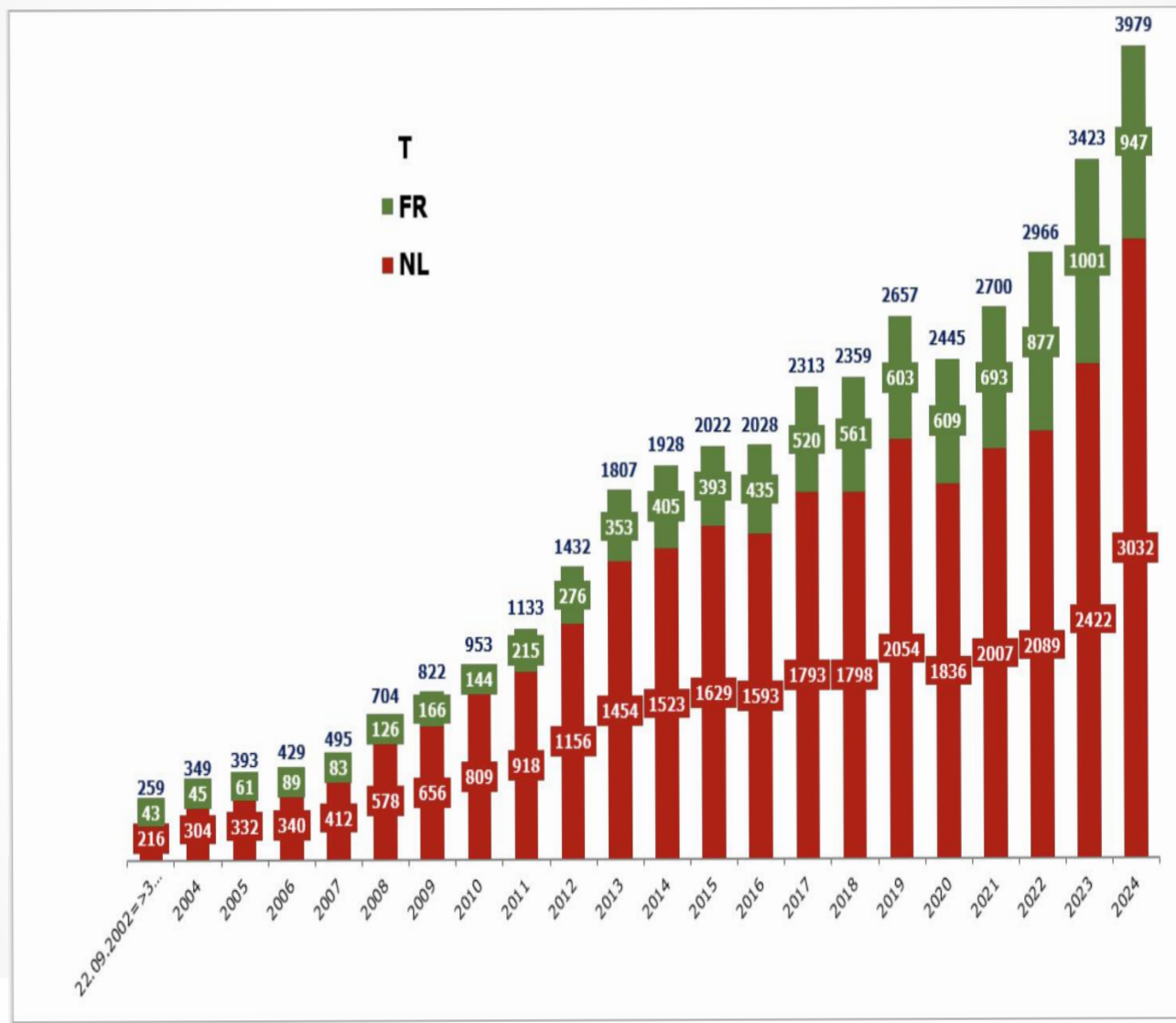
3,55%

* 76% in Vlaanderen, 24% in Wallonie

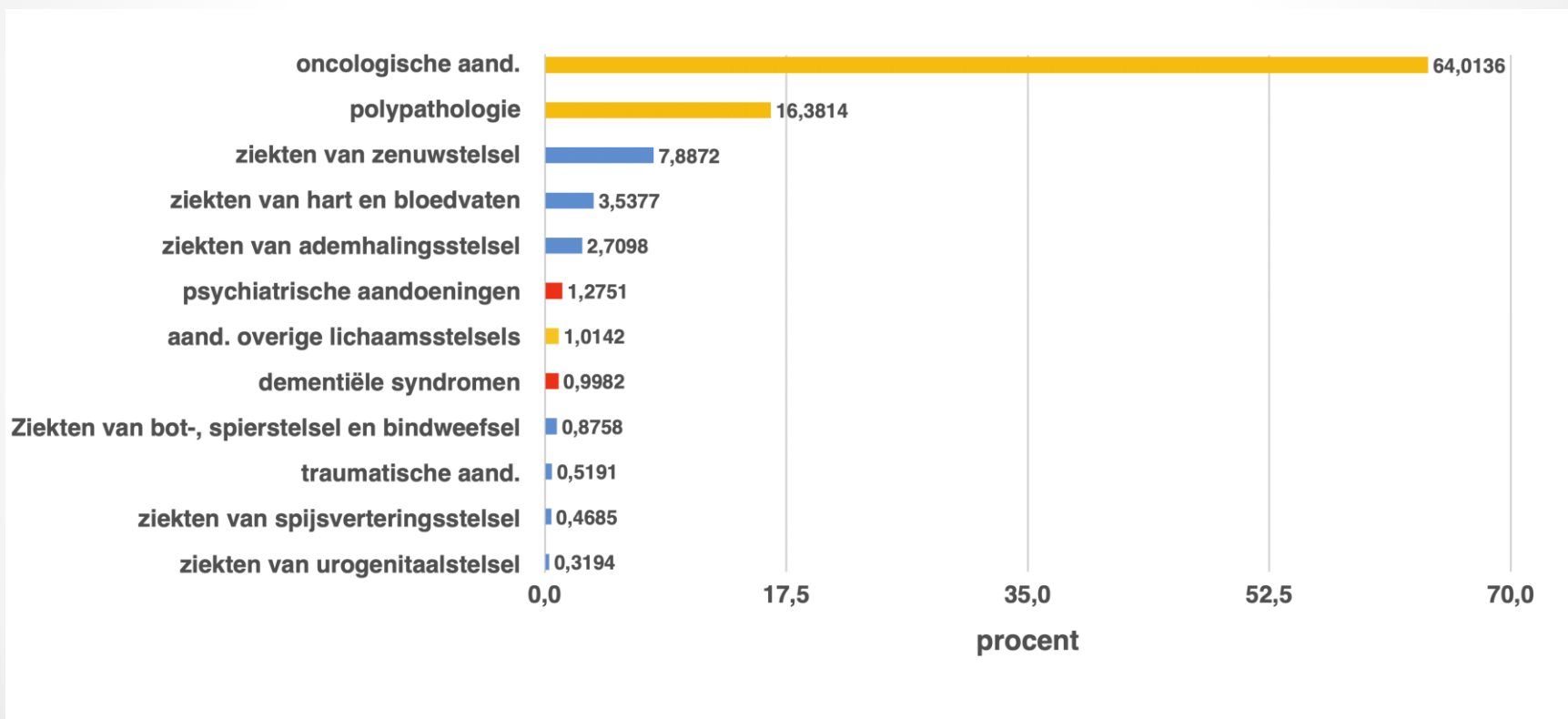

Het aantal registraties tussen 2002-2024

Aandoeningen aan de basis van euthanasie

Wat bij weigering...

- elke arts heeft de vrijheid euthanasie te weigeren om medische of morele redenen
- Aanpassing wet 2020
- arts moet weigering binnen 7 dagen gemotiveerd mededelen aan de patiënt of zijn vertrouwenspersoon
- arts heeft plicht het dossier binnen de 4 dagen te bezorgen aan andere arts die door patient wordt aangeduid
- Indien geen arts gevonden moet arts de patient in kontakt brengen met vereniging/centrum die/dat in euthanasie gespecialiseerd is, bv LEIF of RWS

Wat bij weigering...

- Een zorginstelling (rusthuis, ziekenhuis) mag de arts niet langer verhinderen een wettelijk toelaatbare euthanasie uit te voeren

Casus 1

2019: 66jaar
longca li BK. Inductiechemo en heekunde

20/21/23: recidieven

nov 23: stop therapie wegens beperkte levenskwaliteit,
voorbereidend gesprek euthanasie, die hij thuis wil
huisarts te betrokken, wil de uitvoering niet doen
onafhankelijk advies andere LEIFarts

febr 24: snel achteruit, wil euthanasie

15/2: euthanasie

eif

Bemerkingen

Voordeel van patienten te kennen over langere termijn
euthanasie als eindpunt van lang traject (therapeutisch, persoonlijk)
Eigen milieu: huisbezoek, euthanasie thuis
Fysiek<>psychisch lijden
Overleg: patient/familie/artsen
Uitvoering: liefst behandelend arts, hulp aan behandelend arts, zelf
Doorverwijzing
behandelend arts (via LEIF, rechtsstreeks)
familie, viavia (dan altijd eerst overleg met arts)

